

[Axel Sneum.]

der ikke blot stilles krav til staten om hjælp til de studerende. Omkring i landets større byer er der en bevægelse i gang for at skaffe kollegier til de studerende ved vore tekniske dagskoler. Det er der både i København, Århus, Odense, Horsens, Ålborg og flere andre byer. Det er dog noget, der viser, at den stedlige befolkning og de stedlige organisationer indser, at en lokal indsats er påkrævet, og det er anerkendelsesværdigt.

Jeg takker som sagt handelsministeren for bevillingen på de 250 000 kr. Jeg ved, at skolerne tager den som et vidnesbyrd om, at der altid fra handelsministeriets side, fra ministerens side og fra embedsmændenes side har været og er god forståelse overfor de tekniske skolers rimelige krav.

En hjælp for de ubemidlede studerende ville det også være, om dagskolernes legatmidler var noget større, og jeg vil gerne henstille til erhvervsorganisationer, til større håndværker- og industriforetagender og til private borgere, at de ikke glemmer, at den studerende ungdom, der søger uddannelse ved vore tekniske dagskoler og fagskoler, trænger lige så hårdt til hjælp og støtte som den studerende ungdom ved vore universiteter og andre højere læreanstalter.

Det er nu snart mange år siden vi første gang hørte om museumsdirektør Poul Nørlunds opdagelse af Trelleborg ude mellem Slagelse og Storebælt, hvor Tudeå og Vårbyå løber sammen og bliver til Næsbyå. Det var i 1934. Igennem de følgende år hørte vi jævnligt nyt fra Trelleborg. Jeg tør nok sige, at mange spidsede øre, hver gang der var noget at høre om Poul Nørlund og Trelleborg. Det er resterne, grundplanen, af en stor gammel vikingeborg fra tiden omkring 950, der her blev fundet og nu er afdækket.

Finansudvalget besøgte Trelleborg den 19. maj 1943 sammen med den daværende undervisningsminister, og dr. Poul Nørlund var med og forklarede os, hvad han havde fundet. Jeg ved, at det var en stor oplevelse for alle finansudvalgets medlemmer. Meget interessant er det hus, Trelleborghuset, som dr. Nørlund har ladet rejse udenfor selve bopladsen. Her har han rekonstrueret en kongehal eller høvdingehal, hvad man vil kalde den. Dette hus fortæller bedre end mange ord, hvorledes boligerne var hos vore forfædre i vikingetiden.

Det er et ualmindeligt fortjenstfuldt arbejde, museumsdirektør dr. Poul Nørlund her har fuldendt. Det er et arbejde, der placerer ham i allerførste linie i dansk historisk

forskning, og udadtil kaster det glans over vort fædreland. Der er blot det beklagelige, at kun så få har adgang til at komme til Trelleborg. Dansk skoleungdom ville spille øjnene op, hvis de kunne se, hvad dr. Nørlund har fundet, og høre hans forklaring. Det ville for skoleungdommen være noget helt andet end at læse de kortfattede og tørre beretninger om livet herhjemme i vikingetiden. Men det lader sig ikke gøre. Der er derimod noget andet, som ligger indenfor det muliges grænser, og det er at fremstille en grundplan af vikingeborgen og et billede af Trelleborghus og så lade dr. Nørlund give en populær fremstilling af, hvad billederne skal forestille. Sådanne billeder burde ophænges på væggene i enhver dansk skole til glæde både for lærere og elever. Vi har til skolebrug både i atlas og på billeder til at hænge på væggen afbilledninger af pyramiderne, Akropolis, Colosseum i Rom, Pompeji o. s. v., og jeg synes, det er udmærket. Men her har vi indenfor vort eget lands grænser i de sidste år fået en historisk seværdighed af allerstørste betydning, og den bør selvfølgelig indgå i undervisningen i vort eget folks historie.

Derfor vil jeg gerne henstille til undervisningsministeren, om han eller hans ministerium ikke kunne tage et initiativ i denne sag. Enten kunne undervisningsministeriet selv tage affære eller måske foranledige et af vore store bogforlag til at gøre det med ministeriets anbefaling. Der var heller ikke noget i vejen for, at skolerne kunne betale noget for at få disse opklæbede billeder og den forklarende tekst. Jeg føler mig overbevist om, at vore højskoler, vore ungdoms- og efterskoler også ville være glade for at få en sådan hjælp ved undervisningen.

I forbindelse med spørgsmålet Trelleborg vil jeg også gerne sige et par ord om de mindst lige så storartede rester af en gammel dansk vikingeborg, der blev fundet i november 1945. Det er resterne af vikingeborgen ved Aggersborg, der er beliggende på Vendsysselsiden af Limfjorden lige overfor Løgstør. Museumsdirektør, dr. phil. Poul Nørlund havde forudset, at man sikkert ad åre ville støde på lignende anlæg som Trelleborg, og hans formodning blev ikke gjort til skamme.

Udgravningerne blev forestået af arkitekt C. G. Schultz, og der fremkom helt forbløffende resultater. Borgpladsen var meget større end i Trelleborg, men ellers i det væsentlige af samme konstruktion. Allerede den 21. maj 1946 var man så vidt, at man på et møde i Nationalmuseet kunne informere dagspressen om resultatet, men dr.